

14.5.2021

Návrh dokumentu na pripomienkovanie

**Požiadavky na certifikačné orgány vykonávajúce
certifikáciu hospodárenia v lesoch**

PEFC Slovensko

T. G. Masaryka 24
960 01 Zvolen

Tel: (0)45 5206 444, Fax: (0)45 5206 050
E-mail: info@pefc.sk, Web: www.pefc.sk

Copyright

© PEFC Slovensko 202x

Autorské práva na tento dokument má PEFC Slovensko. Dokument je voľne dostupný z web stránky PEFC Slovensko alebo na požiadanie.

Žiadna časť tohto dokumentu nesmie byť zmenená alebo upravená, rozširovaná alebo kopírovaná žiadnym spôsobom alebo prostriedkami pre komerčné účely bez súhlasu PEFC Slovensko.

Názov dokumentu: Požiadavky na certifikačné orgány vykonávajúce certifikáciu obhospodarovania lesov

Označenie dokumentu: TD SFCS 1005:202x

Schválené: Valné zhromaždenie PEFC Slovensko

Dátum: x.x.202x

Dátum vydania: x.x.202x

Dátum účinnosti: x.x.202x

Dátum prechodného obdobia: x.x.202x

OBSAH

Predhovor	4
Úvod	5
1 Rozsah	6
2 Normatívne odkazy	6
3 Termíny a definície	6
4 Zásady	7
4.1 Všeobecne	7
4.2 Nestrannosť	7
4.3 Kompetentnosť	7
4.4 Zodpovednosť	7
4.5 Otvorenosť	7
4.6 Dôvernosť	7
4.7 Schopnosť reagovať na sťažnosti	7
4.8 Prístup založený na riziku	7
5 Všeobecné požiadavky	7
6 Štrukturálne požiadavky	8
7 Požiadavky na ľudské zdroje	8
7.1 Kompetentnosť pracovníkov	8
7.2 Pracovníci zapojení do certifikačných činností	8
7.3 Využívanie jednotlivých externých audítorov a externých technických expertov	9
7.4 Osobné záznamy	9
7.5 Externé zaobstarávanie	10
8 Informačné požiadavky	10
8.1 Informovanie verejnosti	10
8.2 Certifikačné dokumenty	10
8.3 Odkaz na certifikáciu a používanie značiek	10
8.4 Dôvernosť	10
8.5 Výmena informácií medzi certifikačným orgánom a jeho klientmi	10
9 Požiadavky na procesy	10
9.1 Predcertifikačné činnosti	10
9.2 Plánovanie auditov	15
9.3 Prvotná certifikácia	16
9.4 Vykonávanie auditov	17
9.5 Rozhodnutie o certifikácii	18
9.6 Udržiavanie certifikácie	19
9.7 Odvolania	20
9.8 Sťažnosti	20
9.9 Záznamy o klientoch	20
10 Požiadavky na systém manažérstva certifikačných orgánov	20
Príloha 1 (povinná): PEFC notifikácia certifikačných orgánov	21
Príloha 2 (povinná): Akreditácie akceptované Radou PEFC	22
Príloha 3 (povinná): Skupinová certifikácia obhospodarovania lesov	23

Predhovor

Dokument "Požiadavky na certifikačné orgány vykonávajúce certifikáciu obhospodarovania lesov" bol vypracovaný v rámci revízneho procesu technickou komisiou PEFC Slovensko za účasti hlavných záujmových skupín.

Materiál bol predložený národnému riadiacemu orgánu Slovenského systému certifikácie lesov na formálne hlasovanie. Schválený bol ako technický dokument TD SFCS 1005:202x dňa x.x.2021.

Národným riadiacim orgánom Slovenského systému certifikácie lesov je PEFC Slovensko, ktoré tvoria zástupcovia z oblasti lesného hospodárstva, drevospracujúceho priemyslu a ostatných záujmových skupín.

Tento dokument nahrádza technický dokument TD SFCS 1005:2014, *Vydanie 3 Požiadavky na certifikačné orgány vykonávajúce certifikáciu obhospodarovania lesov*.

Úvod

Certifikácia obhospodarovania lesov vychádza z potreby dôveryhodným spôsobom preukázať zhodu systému obhospodarovania s kritériami trvalo udržateľného obhospodarovania lesov definovanými dokumentom TD SFCS 1003 *Trvalo udržateľné obhospodarovanie lesov - požiadavky*. Dokument je navrhnutý s cieľom vymedzenia špecifických a usmerňujúcich požiadaviek na orgány vykonávajúce audit a certifikáciu obhospodarovania lesov tak, aby bola umožnená vzájomná porovnateľnosť výsledkov certifikácie a vydaných certifikátov s inými certifikačnými systémami v oblasti lesného hospodárstva.

1 Rozsah

Tento dokument vychádza z ISO/IEC 17021-1 a stanovuje dodatočné požiadavky na orgány vykonávajúce certifikáciu systému obhospodarovania lesov Slovenského systému certifikácie lesov podľa technického dokumentu TD SFCS 1002:202x a technického dokumentu TD SFCS 1003:202x.

2 Normatívne odkazy

Pre datované odkazy je platné uvedené vydanie. Pre nedatované odkazy je vždy platné ich posledné vydanie (vrátane novelizácií).

STN EN ISO/IEC 17000 *Posudzovanie zhody. Slovník a všeobecné zásady*

ISO/IEC 17021-1 *Posudzovanie zhody. Požiadavky na orgány vykonávajúce audit a certifikáciu systémov manažérstva*

PEFC ST 1001:2020 *PEFC Trademarks Rules - Requirements*

PEFC ST 1002:2020 *Group Forest Management Certification – Requirements*

PEFC ST 1003:2020 *Sustainable Forest Management – Requirements*

TD SFCS 1001:202x *Slovenský systém certifikácie lesov – popis a súvislosti*

TD SFCS 1002:202x *Skupinová certifikácia obhospodarovania lesov - požiadavky*

TD SFCS 1003:202x *Trvalo udržateľné obhospodarovanie lesov - požiadavky*

TD SFCS 1007:2020 *Pravidlá pre PEFC ochranné známky - požiadavky*

ND SFCS 005 *Vzdelávanie účastníkov certifikačného procesu pre uplatňovanie Slovenského systému certifikácie lesov*

3 Termíny a definície

Na účely tohto dokumentu platia termíny a definície uvedené v normách STN EN ISO/IEC 17000, ISO/IEC 17021-1 a v dokumente TD SFCS 1001:202x *Slovenský systém certifikácie lesov – popis a súvislosti*.

4 Zásady

4.1 Všeobecne

4.1.1 Platia všetky zásady uvedené v článku 4.1 ISO/IEC 17021-1.

4.1.2 Hospodárenie v lesoch organizácie klienta je hodnotené podľa kritérií uvedených v aktuálnej verzii TD SFCS 1003 a TD SFCS 1002.

4.2 Nestrannosť

Platia všetky zásady uvedené v článku 4.2 ISO/IEC 17021-1.

4.3 Kompetentnosť

Platia všetky zásady uvedené v článku 4.3 ISO/IEC 17021-1.

4.4 Zodpovednosť

Platia všetky zásady uvedené v článku 4.4 ISO/IEC 17021-1.

4.5 Otvorenosť

Platia všetky zásady uvedené v článku 4.5 ISO/IEC 17021-1.

4.6 Dôvernosť

Platia všetky zásady uvedené v článku 4.6 ISO/IEC 17021-1.

4.7 Schopnosť reagovať na sťažnosti

Platia všetky zásady uvedené v článku 4.7 ISO/IEC 17021-1.

4.8 Prístup založený na riziku

Platia všetky zásady uvedené v článku 4.8 ISO/IEC 17021-1.

5 Všeobecné požiadavky

5.1 Platia všetky požiadavky uvedené v článku 5 ISO/IEC 17021-1.

5.2 Minimálne jedným z členov povinne ustanovenej „Komisie zainteresovaných strán“ musí byť zástupca národného riadiaceho orgánu PEFC a vlastníka certifikačnej schémy.

5.3 Člen Komisie zainteresovaných strán, zástupca národného riadiaceho orgánu PEFC, má umožnený prístup ku všetkým informáciám a aj právo zúčastniť sa na svedeckých posúdeniach výkonu auditu certifikačného orgánu akreditačným orgánom a na auditoch a posudzovaniach zhody systémov obhospodarovania lesov s kritériami trvalo udržateľného obhospodarovania lesov.

5.4 Zástupca národného riadiaceho orgánu PEFC - člen Komisie zainteresovaných strán, má udelené právo konať nezávisle, ak vrcholový manažment certifikačného orgánu nerešpektuje rady Komisie, právo informovať Radu národného riadiaceho orgánu Slovenského systému certifikácie lesov ako jednu zo zainteresovaných strán o tejto situácii. Musí pri tom rešpektovať požiadavky na dôvernosť týkajúce sa klientov certifikačného orgánu. O tejto skutočnosti musí certifikačný orgán svojich klientov informovať.

6 Štrukturálne požiadavky

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 6 ISO/IEC 17021-1.

7 Požiadavky na ľudské zdroje

7.1 Kompetentnosť pracovníkov

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 7.1 ISO/IEC 17021-1.

7.2 Pracovníci zapojení do certifikačných činností

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 7.2 ISO/IEC 17021-1.

7.2.1 Audítori

7.2.1.1 Vzdelanie

Certifikačný orgán musí zabezpečiť, aby audítori mali vedomosti zodpovedajúce aspoň stredoškolskému vzdelaniu, ktoré zahŕňa alebo je nahradené kurzami v oblasti problematiky lesníctva.

Poznámka: Stredné odborné vzdelávanie je tá časť národného vzdelávacieho systému, ktoré nasleduje po primárnej alebo základnej fáze, ale je ukončené pred vstupom do tretieho stupňa vzdelávania, t. j. univerzity alebo podobnej vzdelávacej inštitúcie.

7.2.1.2 Školenie zamerané na obhospodarovanie lesov

Certifikačný orgán musí zabezpečiť, aby audítori počas posledných dvoch rokov absolvovali vzdelávací program uznaný Radou PEFC alebo národným riadiacim orgánom PEFC zodpovedným za Slovenský systém certifikácie lesov.

7.2.1.3 Školenie zamerané na audity

Certifikačný orgán musí zabezpečiť, aby mali audítori úspešne absolvované vzdelávanie v oblasti techník auditu v súlade s ISO 19011.

7.2.1.4 Pracovné skúsenosti

7.2.1.4.1 Certifikačný orgán musí zabezpečiť, aby audítor mal odbornú lesnícku prax minimálne 6 rokov a bol držiteľom osvedčenia o odbornom lesnom hospodárení, prípadne osvedčenia o odbornej spôsobilosti na vyhotovovanie PSL (osvedčenia platné pre územie Slovenskej republiky).

7.2.1.4.2 Pracovné skúsenosti môžu byť zaistené technickým expertom prizvaným do skupiny audítorov, ktorý spĺňa predpísané požiadavky.

7.2.1.5 Skúsenosti z auditov

7.2.1.5.1 Pre počiatočnú kvalifikáciu audítora musí certifikačný orgán zabezpečiť, aby audítor počas posledných troch rokov vykonával štyri audity TUOL pod vedením kvalifikovaného audítora.

7.2.1.5.2 Počet auditov pod dozorom môže byť znížený o dva, ak sa jedná o audítora kvalifikovaných pre auditovanie ISO 9001 alebo ISO 14001 v sektore lesníctva.

7.2.1.5.3 Pre udržanie kvalifikácie audítora musí certifikačný orgán zabezpečiť, aby audítor vykonal minimálne 5 externých auditov ročne, z nich minimálne 2 audity obhospodarovania

lesov, pričom súčet týchto auditov by mali pokryť minimálne sedem človekodní audítorskej práce.

7.2.1.6 Kompetentnosť

7.2.1.6.1 Certifikačný orgán musí zabezpečiť, aby audítori preukázali schopnosť uplatniť vedomosti a zručnosti v nasledovných oblastiach:

- zásady, požiadavky, kritéria a indikátory štandardu trvalo udržateľného obhospodarovania lesov,
- znalosť sociálnych, demografických a kultúrnych podmienok v skupine, pre ktorý platí štandard trvalo udržateľného obhospodarovania lesov,
- zásady, postupy a techniky auditu: audítorovi majú umožňovať ich vhodné používanie pri rôznych auditoch a majú zabezpečiť, aby sa audity realizovali rovnakým a systematickým spôsobom,
- situácie v organizácii, vrátane veľkosti organizácie, jej usporiadania, funkcií a vzťahov, všeobecných podnikateľských procesov a súvisiacej terminológií, kultúrnych a sociálnych zvyklostí, ako je znalosť pracovného jazyka organizácie: majú audítorovi umožňovať chápanie prevádzkových súvislostí.
- legislatíva, nariadenia alebo iné relevantné požiadavky – umožňujúce audítorovi vykonávať činnosti v príslušnom legislatívnom rámci a mať znalosť o legislatívnych požiadavkách, ktoré sa vzťahujú na skupinu, ktorá je predmetom auditu,
- princípy obhospodarovania lesov založené na technikách zahŕňajúcich inventarizáciu, pestovanie, plánovanie, ochrana a obhospodarovanie lesných ekosystémov – umožňujúce audítorovi preskúmať schému obhospodarovania lesov a rozhodnúť o tom, či je adekvátne uplatňovaná,
- prírodné environmentálne vedy, environmentálne technológie a ekonomické princípy, ktoré sa vzťahujú k obhospodarovaniu lesov – umožňujúce audítorovi porozumieť základným vzťahom medzi ľudskými činnosťami a trvalo udržateľným obhospodarovaním lesa,
- technické aspekty lesníckych činností súvisiace s využívaním, technológiou a odvodenými využitiami – umožňujúce audítorovi porozumieť činnostiam auditovanej skupiny a ich vplyvu na samotné obhospodarovanie a územie.

7.2.1.6.2 Certifikačný orgán musí zabezpečiť evidenciu o ročnom sledovaní audítorov obhospodarovania lesov používaním metód, ako sú overovanie, preskúmanie správ o audite alebo spätnej väzby zo skupiny, atď. na základe frekvencie ich používania a miere rizika spojeného s ich činnosťou. Certifikačný orgán preskúma najmä spôsobilosť svojich pracovníkov s ohľadom na ich výkonnosti s cieľom identifikovať potreby vzdelávania.

7.2.2 Ďalší pracovníci certifikačného orgánu

Ďalší pracovníci certifikačného orgánu zapojení do certifikačného systému PEFC musia mať aspoň základné znalosti o Slovenskom systéme certifikácie lesov.

7.3 Využívanie jednotlivých externých audítorov a externých technických expertov

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 7.3 ISO/IEC 17021-1.

7.4 Osobné záznamy

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 7.4 ISO/IEC 17021-1.

7.5 Externé zaobstarávanie

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 7.5 ISO/IEC 17021-1.

8 Informačné požiadavky

8.1 Informovanie verejnosti

8.1.1 Platia všetky požiadavky uvedené v článku 8.1 ISO/IEC 17021-1.

8.1.2 Certifikačný orgán musí informovať národný riadiaci orgán PEFC o nadchádzajúcich plánovaných certifikačných a dozorných auditoch v dostatočnom časovom predstihu.

8.1.3 Certifikačný orgán musí vypracovať zhrnutie správy z auditu, ktoré musí byť verejne dostupné prostredníctvom držiteľa certifikátu. Dôverné informácie môžu byť vypustené. Zhrnutie musí obsahovať minimálne nasledovné informácie:

- a) informácie o držiteľovi certifikátu
- b) rozsah auditu, ciele a proces
- c) plán auditu (dátumy, miesta, audítorský tím)
- d) výsledky auditu (hlavné zistenia, nápravné opatrenia)

8.2 Certifikačné dokumenty

8.2.1 Platia všetky požiadavky uvedené v článku 8.2 ISO/IEC 17021-1.

8.2.2 Certifikačný orgán musí pridať na certifikát akreditačnú značku spôsobom, ako to predpisuje akreditačný orgán (vrátane čísla akreditácie, pokiaľ sa používa), dátum udelenia, rozšírenia alebo obnovenia certifikácie a dátum vypršania alebo recertifikácie. Dátum platný na certifikačnom dokumente nesmie predchádzať dátumu rozhodnutia o certifikácii.

8.3 Odkaz na certifikáciu a používanie značiek

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 8.3 ISO/IEC 17021-1.

8.4 Dôvernosť

8.4.1 Platia všetky požiadavky uvedené v článku 8.4 ISO/IEC 17021-1.

8.4.2 Certifikačný orgán musí informovať zástupcu skupiny, že je povinný poskytnúť informácie Rade PEFC a národnému riadiacemu orgánu PEFC. Aby boli dodržané požiadavky na dôvernosť v súlade s ISO/IEC 17021-1, certifikačný orgán musí mať písomný súhlas zástupcu skupiny na informácie zverejnené Rade PEFC alebo národnému riadiacemu orgánu PEFC.

8.5 Výmena informácií medzi certifikačným orgánom a jeho klientmi

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 8.5 ISO/IEC 17021-1.

9 Požiadavky na procesy

9.1 Predcertifikačné činnosti

9.1.1 Žiadosť

9.1.1.1 Platia všetky požiadavky uvedené v článku 9.1.1 ISO/IEC 17021-1.

9.1.1.2 Zástupca skupiny uchádzajúci sa o certifikáciu musí poskytnúť certifikačnému orgánu minimálne nasledujúce informácie:

- a) všeobecné údaje o zástupcovi skupiny, názov, adresa, právne postavenie, a organizačnú formu,
- b) zoznam vlastníkov a obhospodarovateľov lesov, ktorí sa zúčastňujú skupinovej certifikácie vrátane ich identifikácie a prehlásenia o záväzkoch ku kritériám certifikácie,
- c) popis územia skupiny. Popis musí zahŕňať minimálne indikátory uvedené v 9.1.3.3.
- d) postupy obhospodarovania lesov skupiny tak, ako to definuje štandard obhospodarovania lesov.

9.1.2 Preskúmanie žiadosti

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 9.1.2 ISO/IEC 17021-1.

9.1.3 Program auditu

9.1.3.1 Platia všetky požiadavky uvedené v článku 9.1.3 ISO/IEC 17021-1.

9.1.3.2 Program auditu musí obsahovať dvojetapový úvodný audit, dozorné audity v prvom až štvrtom roku a recertifikačný audit v piatom roku pred vypršaním certifikácie. Päťročný certifikačný cyklus sa začína rozhodnutím o certifikácii alebo recertifikácii.

9.1.3.3 Certifikačný orgán musí mať zdokumentované postupy na hodnotenie rizika skupiny. Pri posúdení rizika sa musia určiť riziká, ktoré môžu zabrániť úspešnej implementácii štandardu trvalo udržateľného obhospodarovania lesov a certifikácii systému riadenia. Toto hodnotenie rizika musí zohľadniť minimálne tieto ukazovatele:

- a) štruktúra, prevádzky, procesy a výrobky
 - i. veľkosť jednotiek obhospodarovania (veľkostné kategórie)
 - ii. biogeografia územia (napr. nížiny, stredné pohoria, vysokohorské lokality)
 - iii. prevádzky, procesy a produkty účastníkov skupiny
- b) odlesňovanie a premeny lesov
- c) rubná doba
- d) rozmanitosť biologickej diverzity
- e) rekreačné a iné sociálno-ekonomické funkcie lesov;
- f) závislosť a interakcia s miestnymi komunitami a pôvodným obyvateľstvom
- g) dostupné zdroje na administráciu, prevádzku, vzdelávanie a výskum
- h) správa lesov a vymožitelnosť práva v krajine alebo území organizácie klienta
 - i. druh vlastníctva (štátne, spoločenstevné, komunálne, súkromné)
 - ii. správa vecí verejných a vymožitelnosť práva

9.1.3.4 Predpoklady pre určenie rizika na nízkej, strednej a vysokej úrovni podľa ukazovateľov uvádza nasledovná matica

Úroveň rizika		
Nízka	Stredná	Vysoká
Štruktúra, prevádzky, procesy a výrobky		
i. veľkosť jednotiek obhospodarovania (veľkostné kategórie)		
Riziko: zvládnuteľnosť usmerňovania hospodárenia zo strany odborného lesného hospodára v závislosti od výmery obhospodarovaného majetku je priamo úmerná počtu		

obhospodarovateľov lesov		
Výmera lesných pozemkov účastníka nepresahuje 10000 ha	Výmera lesných pozemkov účastníka nepresahuje 20000 ha	Výmera lesných pozemkov účastníka je viac ako 20 000 ha.
ii. biogeografia územia (napr. nížiny, stredné pohoria, vysokohorské lokality)		
Riziko: využitie správnych a reálne prístupných ťažbovo dopravných technológií (úroveň dopravného sprístupnenia porastov, technologická príprava pracovísk a používanie ťažbovo dopravných technológií zodpovedá terénnym podmienkam a podložiu)		
Na viac ako 50 % certifikovaného územia je sklon terénu (svahová dostupnosť) do 25%	Na viac ako 50 % územia je sklon terénu (svahová dostupnosť) do 50% alebo LP sú vo flyšových oblastiach	Na viac ako 50 % územia je sklon terénu (svahová dostupnosť) nad 50%
iii. prevádzky, procesy a produkty účastníkov skupiny		
Riziko: prevládajúci prístup a postupy (koncept) TUOL		
Koncepcia PBHL (uplatňovanie ekologických zákonitostí)	Princíp hospodárnosti a ekonomickej efektívnosti (dôkladné splnenie plánovaných úloh, podľa možnosti s kladným výnosom a pri najnižších nákladoch)	Uprednostňovanie podnikateľského prístupu (maximalizácia zisku)
Odlesňovanie a premeny lesov		
Netýka sa. V zmysle zákona 326/2005 o lesoch lesné pozemky možno využívať na iné účely ako na plnenie funkcií lesov len ak príslušný orgán štátnej správy lesného hospodárstva rozhodne o ich dočasnom vyňatí alebo trvalom vyňatí z plnenia funkcií lesov alebo o obmedzení využívania funkcií lesov na nich. K vyňatiu alebo obmedzeniu využívania môže dôjsť len v nevyhnutných a odôvodnených prípadoch, najmä ak úlohy spoločenského a ekonomického rozvoja nemožno zabezpečiť inak. Premeny lesov sú zo zákona zakázané.		
Rubná doba		
Netýka sa. Rubná doba je hospodársko úpravnícka veličina objektívne stanovená v zmysle vyhlášky 453/2006 Z.z. o hospodárskej úprave lesov a o ochrane lesa v modeloch hospodárenia pre homogénne súbory lesných typov. Nie na rozhodnutí vlastníka kedy môže začať s obnovou – rubný vek a za aký čas má obnovu dokončiť – rubná doba.		
Rozmanitosť biologickej diverzity		
Riziko: vybudovaná sieť chránených území (3.- 5. SOP) a miera obmedzení v nich limituje uplatňovanie zásad bežného hospodárenia a využívanie potenciálu TUOL na zachovanie alebo obnovu priaznivého stavu a ochrany prirodzených biotopov		
Výmera CHÚ nepresahuje 30% výmery certifikovaného územia	Výmera CHÚ je v intervale 30% - 70% výmery certifikovaného územia	Výmera CHÚ presahuje viac ako 70% výmery certifikovaného územia
Rekreačné a iné socio-ekonomické funkcie lesov		
Riziko: využívanie lesov verejnosťou na rekreáciu, oddych, regeneráciu síl a poskytovanie ďalších socio-ekonomických služieb je prístupné všetkým občanom, ovplyvňuje lesné prostredie, práva a oprávnené záujmy vlastníka a obhospodarovateľa lesa a účastníkov certifikácie		

Verejnosť pri pobyte v lese využíva vybudované zariadenia a nenarušuje lesné prostredie	Verejnosť sa voľne pohybuje po lesoch podľa pokynov a usmernení vlastníka, ovplyvňuje lesné prostredie	Verejnosť pri pobyte v lese nerešpektuje ochranu lesov, pokyny a usmernenia vlastníka
Závislosť a interakcia s miestnymi komunitami a pôvodným obyvateľstvom		
Riziko: lesné práce ovplyvňujúce kvalitu života miestneho obyvateľstva a záujmy miestnych spoločenstiev a MVO		
Lesné práce ovplyvňujúce kvalitu života sa vykonávajú v súlade s požiadavkami miestnych komunit, miestneho obyvateľstva, dotknutých záujmových skupín a MVO pôsobiacich v certifikovanom území	Lesné práce ovplyvňujúce kvalitu života sa vykonávajú po oznámení začatia realizácie a nemajú významný negatívny vplyv na kvalitu životných a pracovných podmienok miestneho obyvateľstva, dotknutých záujmových skupín a MVO pôsobiacich v certifikovanom území	Lesné práce ovplyvňujúce kvalitu života sa vykonávajú bez oznámenia začatia realizácie a majú významný negatívny vplyv na kvalitu životných a pracovných podmienok miestneho obyvateľstva, dotknutých záujmových skupín a MVO pôsobiacich v certifikovanom území
Dostupné zdroje na administráciu, prevádzku, vzdelávanie a výskum		
Riziko: nedostatok dostupných zdrojov ohrozuje úroveň TUOL		
Výnosy z produkcie TUOL sú primerané potrebám TUOL	Výnosy z produkcie TUOL nepostačujú na podporu vzdelávania a výskumnej činnosti	Výnosy z produkcie TUOL nepostačujú na vytvorenie primeranej organizačnej štruktúry a potrebných zdrojov na TUOL
Správa lesov a vymožitelnosť práva v krajine alebo území organizácie klienta		
i. druh vlastníctva (štátne, spoločenstevné, komunálne, súkromné)		
Riziko: vzťah k majetku, stupeň zainteresovania vlastníka a kontrolné mechanizmy na organizácii a riadení TUOL		
Viac ako 50% účastníkov priamo zabezpečuje hospodárenie (lesy spoločenstevné, súkromné, interná kontrola sa vykonáva priebežne všetkými vlastníkmi)	Viac ako 50% účastníkov zabezpečuje hospodárenie prostredníctvom správcovskej organizácie vlastníka lesov (lesy štátne, komunálne, súkromné, internú kontrolu vykonávajú dozorné orgány podľa rozhodnutia manažmentu)	
ii. správa vecí verejných a vymožitelnosť práva		
Riziko: obmedzenie bežného hospodárenia a náhrady za obmedzenie bežného hospodárenia		
	Predlžovanie doby schvaľovacích konaní o podmienkach bežného hospodárenia zo strany záujmových skupín a štátnych orgánov	Neskorá alebo nedostatočná finančná kompenzácia za obmedzenie hospodárenia

9.1.3.5 Integrované kategórie rizikovosti sa určia na základe podielu úrovne rizikovosti ukazovateľov z matice predpokladov pre určenie rizika.

Integrované kategórie rizikivosti	Podiel úrovne rizikivosti ukazovateľov		
	nízka	stredná	vysoká
nízka	viac ako 60%*		menej ako 10%
stredná	menej ako 60%		menej ako 30%
vysoká	menej ako 10%	menej ako 40%	

* / - zaokrúhlené na celé číslo na hor

Poznámka: Pre určenie integrovanej kategórie rizikivosti musia platiť všetky podmienky súčasne

9.1.3.6 Odchýlky frekvencie a intenzity auditu v prípade nízkeho alebo vysokého rizika sa určia na základe integrovaných kategórií rizika nasledovne:

- v prípade nízkeho rizika: koeficientom 0,8
- v prípade vysokého rizika: koeficientom 1,2

Poznámka: Dodatočné ukazovatele pre hodnotenie rizika viacmiestnych organizácií (skupinová certifikácia lesov) definuje príloha 3 tohto dokumentu.

9.1.4 Stanovenie času auditu

9.1.4.1 Platia všetky požiadavky uvedené v článku 9.1.4 ISO/IEC 17021-1.

9.1.4.2 Postupy na určenie a výpočet času auditu musia vychádzať z objektívnych kritérií, ktoré sú transparentné a zdôvodniteľné.

9.1.4.3 Postupy pre určenie a výpočet času auditu musia zahŕňať minimálne nasledovné kritéria:

- a) ukazovatele rizika uvedené v 9.1.3.3, vrátane zohľadnenia úrovne rizika
- b) výsledky akýchkoľvek predchádzajúcich auditov vrátane auditov systémov riadenia účastníkov skupinovej certifikácie
- c) zohľadnenie počtu vlastníkov a obhospodarovateľov lesa a z toho vyplývajúce skutočnosti
- d) kvalita a úroveň dôveryhodnosti interného monitorovacieho programu a programu auditov

9.1.4.4 Certifikačný orgán musí implementovať tieto postupy do svojho certifikačného programu.

9.1.4.5 Certifikačný orgán musí určiť čas potrebný na plánovanie a vykonanie úplného a efektívneho auditu pre každú skupinu.

Poznámka: Požiadavky na určenie času auditu viacmiestnych organizácií (skupinová certifikácia lesov) definuje príloha 3 tohto dokumentu.

9.1.5 Vzorkovanie viacerých miest

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 9.1.5 ISO/IEC 17021-1.

Poznámka: Požiadavky na hodnotenie viacmiestnych organizácií (skupinová certifikácia lesov) definuje príloha A tohto dokumentu.

9.1.6 Systémy manažérstva podľa viacerých noriem

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 9.1.6 ISO/IEC 17021-1.

9.2 Plánovanie auditov

9.2.1 Stanovenie cieľov, predmetu a kritérií auditu

9.2.1.1 Platia všetky požiadavky uvedené v článku 9.2.1 ISO/IEC 17021-1.

9.2.1.2 Rozsah auditu určený certifikačným orgánom musí popisovať rozsah a hranice auditu, ako napríklad pracoviská, organizačné jednotky, činnosti a procesy, ktoré sa majú podrobiť auditu.

9.2.1.3 Certifikačný orgán musí naplánovať nástroje a technológie, ktoré sa použijú na zhromažďovanie dôkazov. Musí byť jasne definované, na aký účel sa nástroje a technológie používajú a prípadne, na ktoré požiadavky sa vzťahujú.

9.2.1.4 Certifikačný orgán musí pri definovaní rozsahu brať do úvahy nasledujúce kritériá:

- a) Zastúpenie: operácie a procesy klienta sa musia posudzovať náhodne, ale reprezentatívne.
- b) Ochrana: Do úvahy sa musia brať oblasti s vysokým vplyvom na archivované ciele systému riadenia.
- c) Oprava: Musia sa zvažovať zložité oblasti a oblasti s predtým identifikovanými nezhodami.
- d) Prevencia: Organizácia klienta nesmie byť schopná úplne predpovedať vybrané oblasti.

9.2.2 Výber tímu audítorov a jeho úlohy

9.2.2.1 Platia všetky požiadavky uvedené v článku 9.2.2 ISO/IEC 17021-1.

9.2.2.2 Certifikačný orgán musí mať zdokumentované postupy výberu a menovania audítorského tímu vrátane vedúceho audítorského tímu.

9.2.2.3 Tím audítorov musí mať potrebné kompetencie a vedomosti v oblasti lesného hospodárstva, ochrany prírody a krajiny ako aj ochrany životného prostredia. Tím audítorov môže byť doplnený o technických expertov s poradnou funkciou. Kvalifikačné kritéria pre audítorov vykonávajúcich hodnotenie v rámci Slovenského systému certifikácie lesov sú špecifikované v čl. 7.2 tohto dokumentu.

9.2.2.4 Zástupca skupiny musí byť informovaný o zložení tímu audítorov a musí mať dostatočnú časovú lehotu na podanie prípadných námietok proti menovaniu jednotlivých audítorov, alebo expertov.

9.2.3 Plán auditu

9.2.3.1 Platia všetky požiadavky uvedené v článku 9.2.3 ISO/IEC 17021-1.

9.2.3.2 Certifikačný orgán musí mať zdokumentované postupy, ktoré zabezpečia, aby bol pre každý audit vypracovaný plán auditu, ktorý predstavuje základ pre dohodu o vykonaní a plánovaní audítorských činností.

9.2.3.3 Harmonogram posudzovania, program a plány auditu sa predložia zástupcovi skupiny o certifikáciu a tímu audítorov. Zástupca skupiny plán preskúma a schváli.

9.2.3.4 Ak zástupca skupiny nesúhlasí s niektorými krokmi, navrhnutými v harmonograme posudzovania, oznámi svoje námietky vedúcemu audítorovi. Námietky majú byť vyriešené za účasti vedúceho audítora, zástupcu skupiny a ak je to potrebné národného riadiaceho orgánu Slovenského systému certifikácie lesov ešte pred vlastným vykonávaním posudzovania.

9.3 Prvotná certifikácia

9.3.1 Prvotný certifikačný audit

9.3.1.1 Všeobecne

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 9.3.1.1 ISO/IEC 17021-1.

9.3.1.2 Prvá etapa

9.3.1.2.1 Platia všetky požiadavky uvedené v článku 9.3.1.2 ISO/IEC 17021-1.

9.3.1.2.2 Prvá fáza auditu má funkciu „preskúmania pripravenosti“. Prvá etapa auditu sa skladá z nasledujúcich fáz:

- a) potvrdenie rozsahu a cieľa certifikačného auditu,
- b) posúdenie dokumentácie zástupcu skupiny,
- c) zhodnotenie špecifických podmienky obhospodarovania lesov,
- d) zhodnotenie postupov interných auditov a integrity systému riadenia a efektívnosti ich vykonávania,
- e) určenie zhody zástupcu a účastníkov skupiny s pravidlami používania ochranných známk PEFC a ich účinnej implementácie,
- f) dokončiť plán auditu pre druhú etapu

9.3.1.3 Druhá etapa

9.3.1.3.1 Platia všetky požiadavky uvedené v článku 9.3.1.3 ISO/IEC 17021-1.

9.3.1.3.2 Druhá etapa auditu vykonaná na mieste u zástupcu skupiny a vybraných vlastníkov a obhospodarovateľov sa skladá z nasledujúcich fáz:

- a) úvodné rokovanie
- b) zhromažďovanie informácií a dôkazov o zhode s požiadavkami
- c) analyzovanie všetkých informácií a dôkazov z 1. a 2. etapy, vrátane primeraných konzultácií so záujmovými skupinami
- d) preskúmanie zistení a odsúhlasenie záverov jednotlivých auditov s príslušnými obhospodarovateľmi výberovej vzorky
- e) záverečné rokovanie so zástupcom skupiny, prezentovanie výsledkov auditu tak, aby mal zástupca skupiny a dotknutí vlastníci a obhospodarovatelia lesov možnosť klásť otázky týkajúce sa zistených nezhôd a ich opodstatnenia,
- f) vypracovanie správy z auditov, komentárov k nezhodám, uvedenie prijatých nápravných činností a odsúhlasenie informácií poskytnutých zástupcom skupiny certifikačnému orgánu a odovzdanie správy certifikačnému orgánu,
- g) zaslanie správy z auditu zástupcovi skupiny vrátane informovania o potrebe dodatočného celkového auditu alebo dodatočného obmedzeného auditu alebo predloženia zdokumentovaného dôkazu za účelom overenia efektívnej nápravy a nápravných činností,
- h) overenie efektívnej nápravy nezhôd,
- i) odovzdanie informácií na udelenie úvodnej certifikácie certifikačnému orgánu spolu s odporúčaním, či udeliť alebo neudeliť certifikáciu.

9.3.1.3.3 V rámci posúdenia na mieste tím audítorov hodnotí postupy zástupcu skupiny v súlade s požiadavkami TD SFCS 1002.

9.3.2 Závery prvotného certifikačného auditu

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 9.3.2 ISO/IEC 17021-1.

9.4 Vykonávanie auditov

9.4.1 Všeobecne

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 9.4.1 ISO/IEC 17021-1.

9.4.2 Vedenie otváracieho stretnutia

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 9.4.2 ISO/IEC 17021-1.

9.4.3 Komunikácia počas auditu

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 9.4.3 ISO/IEC 17021-1.

9.4.4 Získavanie a overovanie informácií

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 9.4.4 ISO/IEC 17021-1.

9.4.5 Identifikácia a zaznamenávanie zistení z auditu

9.4.5.1 Platia všetky požiadavky uvedené v článku 9.4.5 ISO/IEC 17021-1.

9.4.5.2 Zistenia auditu musia byť klasifikované ako závažné nezhody, menej závažné nezhody a pozorovania.

9.4.6 Príprava záverov auditu

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 9.4.6 ISO/IEC 17021-1.

9.4.7 Vedenie záverečného stretnutia

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 9.4.7 ISO/IEC 17021-1.

9.4.8 Správa z auditu

9.4.8.1 Platia všetky požiadavky uvedené v článku 9.4.8 ISO/IEC 17021-1.

9.4.8.2 Obsah správ certifikačných, dozorných alebo recertifikačných auditoch musí:

- a) odôvodnenie uplatňovania kritérií na riešenie rizika pri plánovaní auditu (9.2.1.4).
- b) obsahovať odporúčanie audítorského tímu o certifikácii pre certifikačný orgán,
- c) byť dostatočný pre rozhodnutie certifikačného orgánu o certifikácii,
- d) umožniť vysledovateľnosť objektívnych dôkazov, na základe ktorých sa dospelo k zhode alebo nezhode s požiadavkami štandardu obhospodarovania lesov,
- e) obsahovať súhrn najdôležitejších pozitívnych ako i negatívnych zistení týkajúcich sa implementácie a efektívnosti systému obhospodarovania lesov,
- f) podporovať závery dosiahnuté audítorským tímom

9.4.8.3 Okrem toho musí správa obsahovať súhrn certifikovanej výmery lesov a výsledky auditu (súhrnná správa) musia byť verejne dostupné prostredníctvom zástupcu skupiny.

9.4.8.4 Certifikačný orgán musí odovzdať správu z auditu zástupcovi skupiny do 1 mesiaca od schválenia certifikačným orgánom.

9.4.9 Analýza príčin nezhôd

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 9.4.9 ISO/IEC 17021-1.

9.4.10 Účinnosť nápravy a nápravných činností

9.4.10.1 Platia všetky požiadavky uvedené v článku 9.4.10 ISO/IEC 17021-1.

9.4.10.2 Závažné a menej závažné nezhody, ktoré boli identifikované počas auditov musia vyústiť do nápravných opatrení dotknutých vlastníkov a obhospodarovateľov lesov a zástupcu skupiny, ktoré vyriešia nezhody. Plán nápravných opatrení vrátane časového harmonogramu musí preskúmaný a odsúhlasený certifikačným orgánom. Časové obdobie pre vykonanie nápravných opatrení pre závažné nezhody zistené počas auditu a ich preverenie certifikačným orgánom sa musí riadiť pravidlami certifikačného orgánu, avšak nesmie presiahnuť 3 mesiace. Nápravné opatrenia pre menej závažné nezhody musia byť preverené najneskôr v priebehu nasledujúceho auditu.

9.4.10.3 Certifikačný orgán môže udeliť výnimku v prípade, ak špecifické prírodné podmienky neumožňujú zavedenie nápravných opatrení v určenom časovom období. Zdôvodnenie musí byť dokumentované.

9.4.10.4 Nápravné opatrenia pre všetky nezhody zistené počas auditov musia byť preverené certifikačným orgánom návštevou na mieste alebo preverené inou vhodnou formou.

9.4.10.5 Dôkazy z auditu slúžiace na určenie zhody so štandardom obhospodarovania lesov musia podľa potreby obsahovať relevantné informácie zainteresovaných strán (napr. vládne agentúry, spoločenstvá, ochranárske organizácie a pod.).

9.5 Rozhodnutie o certifikácii

9.5.1 Všeobecne

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 9.5.1 ISO/IEC 17021-1.

9.5.2 Činnosti pred rozhodnutím

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 9.5.2 ISO/IEC 17021-1.

9.5.3 Informácie na udelenie prvotnej certifikácie

9.5.3.1 Platia všetky požiadavky uvedené v článku 9.5.3 ISO/IEC 17021-1.

9.5.3.2 Rozhodnutie o tom, či systém hospodárenia v lesoch skupiny je v súlade s požiadavkami SFCS, musí certifikačný orgán prijať na základe informácií získaných počas hodnotenia.

9.5.3.3 Nesúlad s požiadavkami certifikácie (kritériami a indikátormi) je klasifikovaný ako menej závažná alebo závažná nezhoda. Menej závažné nezhody (chyby a menej závažné alebo ojedinelé nesúlady) nie sú prekážkou pre vydanie certifikátu. Závažné nezhody vedú k nevydaniu certifikátu alebo k prerušeniu auditu. Pre všetky zistené nesúlady s požiadavkami SFCS musia byť spracované nápravné opatrenia.

9.5.3.4 Na základe kladného rozhodnutia certifikačného orgánu je zástupcovi skupiny, ktorý žiada o certifikáciu vystavený certifikát, potvrdzujúci súlad hospodárenia v lesoch príslušnej skupiny s požiadavkami SFCS.

9.5.4 Informácie na udelenie recertifikácie

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 9.5.4 ISO/IEC 17021-1.

9.6 Udržiavanie certifikácie

9.6.1 Všeobecne

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 9.6.1 ISO/IEC 17021-1.

9.6.2 Činnosti dozoru

9.6.2.1 Platia všetky požiadavky uvedené v článku 9.6.2 ISO/IEC 17021-1.

9.6.2.2 Pri činnostiach dozoru sa musí zohľadniť hodnotenie rizika vykonané certifikačným orgánom.

9.6.2.3 Certifikačný orgán musí vykonávať pravidelný dozor, aby overil, či systém hospodárenia v lesoch príslušnej skupiny trvalo vyhovuje požiadavkám SFCS. Dozor sa vykonáva podľa postupu uvedenom v čl. 9.3.1.3 tohto dokumentu. Súčasťou tohto dozoru je preskúmanie pokroku v plánovaných činnostiach a kontrola používania PEFC ochranných známk.

9.6.2.4 Pravidelný dozor sa vykonáva počas platnosti certifikátu, pričom obdobie medzi dozornými auditmi nesmie presiahnuť 12 mesiacov. Termín prvého dozorného auditu po úvodnej certifikácii nesmie byť dlhší ako 12 mesiacov od posledného dňa druhej etapy auditu. Podklady pre pravidelný dozor zabezpečuje certifikačnému orgánu zástupca skupiny, alebo ním poverená organizácia, ktorá vykonávala interný audit hospodárenia

9.6.3 Recertifikácia

9.6.3.1 Platia všetky požiadavky uvedené v článku 9.6.3 ISO/IEC 17021-1.

9.6.3.2 Certifikačný orgán vykoná recertifikačný audit do piatich rokov od úvodnej certifikácie. Recertifikačný audit môže byť vykonaný v menšom rozsahu ako úvodný certifikačný audit a je zameraný predovšetkým na slabšie miesta systému zistené pri certifikačnom audite a pri dozore. Jeho rozsah musí minimálne zodpovedať rozsahu požiadaviek pri vykonávaní dozoru podľa čl. 9.6.2 tohto dokumentu.

9.6.4 Špeciálne audity

9.6.4.1 Platia všetky požiadavky uvedené v článku 9.6.4 ISO/IEC 17021-1.

9.6.4.2 Osobitné audity sa delia na audity pri rozšírení rozsahu udelenej certifikácie a mimoriadne audity.

9.6.4.2.1 Rozšírenie rozsahu

9.6.4.2.1.1 Certifikačný orgán musí reagovať na žiadosť o rozšírenie rozsahu už udelenej certifikácie, uskutočniť preskúmanie žiadosti a určiť akékoľvek audítorské činnosti potrebné pri rozhodnutí, či sa má, alebo nemá rozšírenie udeliť. Môže sa vykonať v spojení s dozorným auditom.

9.6.4.2.1.1 Certifikačný orgán vykoná osobitný audit v tom prípade, že sa výmera lesov vlastníkov a obhospodarovateľov zúčastnených na skupinovej certifikácii zvýši o viac ako 25 %.

9.6.4.2.2 Mimoriadne audity

9.6.4.2.2.1 Môže byť potrebné, aby certifikačný orgán vykonal audity certifikovaných zástupcov skupiny po varovaní s cieľom preskúmať sťažnosti alebo ako reakciu na zmeny alebo ako pokračovanie u zástupcov skupiny s pozastavenou činnosťou.

9.6.4.2.2.2 V prípade vykonania mimoriadneho auditu certifikačný orgán musí:

- a) opísať podmienky, za ktorých sa tieto mimoriadne návštevy majú uskutočniť, a vopred s nimi oboznámiť certifikovaných zástupcov skupiny,

- b) venovať zvýšenú pozornosť vytváraniu audítorského tímu, keďže zástupca skupiny nemá možnosť vyjadriť sa k jeho členom.

9.6.5 Pozastavenie, zrušenie alebo zúženie rozsahu certifikácie

9.6.5.1 Platia všetky požiadavky uvedené v článku 9.6.5 ISO/IEC 17021-1.

9.6.5.2 Certifikačný orgán je povinný ihneď písomne oznámiť národnému riadiacemu orgánu PEFC pozastavenie alebo zrušenie certifikácie, alebo akékoľvek zmeny v rozhodnutiach týkajúcich sa stavu certifikácie zástupcu skupiny a dôvody takýchto rozhodnutí.

9.7 Odvolania

9.7.1 Platia všetky požiadavky uvedené v článku 9.7 ISO/IEC 17021-1.

9.7.2 Proces odvolania certifikačného orgánu by mal mať jasné lehoty.

9.8 Sťažnosti

9.8.1 Platia všetky požiadavky uvedené v článku 9.8 ISO/IEC 17021-1.

9.8.2 Proces vybavovania sťažností certifikačného orgánu musí mať jasné lehoty, ktoré sa oznámia sťažovateľovi.

9.8.3 Certifikačný orgán musí poskytnúť najmenej raz ročne prehľad o prijatých sťažnostiach národnému riadiacemu orgánu PEFC. Tento prehľad obsahuje minimálne:

- a) číslo certifikátu/osvedčenia
- b) opis
- c) nespĺnenú požiadavku
- d) dôkazy
- e) výsledok

9.8.4 Certifikačný orgán musí poskytnúť prehľad za predchádzajúci rok najneskôr do konca januára.

9.9 Záznamy o klientoch

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 9.9 ISO/IEC 17021-1.

10 Požiadavky na systém manažérstva certifikačných orgánov

Platia všetky požiadavky uvedené v článku 10 ISO/IEC 17021-1.

Príloha 1 (povinná): PEFC notifikácia certifikačných orgánov

(Doplňujúce požiadavky k akreditácii certifikačného orgánu)

Certifikačný orgán, ktorý vykonáva PEFC uznanú certifikáciu obhospodarovania lesov podľa Slovenského systému certifikácie lesov musí byť notifikovaný národným riadiacim orgánom PEFC v Slovenskej republike.

PEFC notifikácia vyžaduje, aby mal certifikačný orgán platnú akreditáciu uznanú Radou PEFC (pozri Prílohu 2 tohto dokumentu). Certifikačný orgán musí poskytnúť národnému orgánu PEFC informácie o udelených certifikáciách tak, ako to stanovujú požiadavky SFCS.

PEFC notifikácia môže požadovať, aby certifikačný orgán zaplatil PEFC notifikačný príspevok tak, ako to stanovuje národný riadiaci orgán PEFC.

Kvôli zachovaniu nezávislosti certifikačného orgánu, národný riadiaci orgán môže stanoviť za predmet PEFC notifikácie iba:

- a) administratívne podmienky (napr. komunikácia medzi certifikačným orgánom a národným riadiacim orgánom, transfer informácií, atď.),
- b) finančné podmienky (príspevky za certifikované subjekty),
- c) súlad s požiadavkami na certifikačné orgány overené prostredníctvom akreditácie podľa tohto dokumentu.

Podmienky PEFC notifikácie nesmú diskriminovať certifikačný orgán ani vytvárať žiadne obchodné prekážky.

Príloha 2 (povinná): Akreditácie akceptované Radou PEFC

Certifikáciu obhospodarovania lesov musia vykonávať certifikačné orgány, ktoré sú akreditované akreditačnými orgánmi, ktoré sú signatármi Mnohostranného dohovoru IAF o uznávaní (MLA) alebo IAF regionálnych akreditačných organizácií, ako je Európska organizácia na spoluprácu v oblasti akreditácie (EA), Interamerická spolupráca pre akreditáciu (IAAC), Pacifická spolupráca pre akreditáciu (PAC). Akreditačný orgán musí byť signatárom Mnohostranného dohovoru IAF o uznávaní (MLA) s rozsahom ISO/IEC 17021-1.

Rozsah akreditácie sa musí výslovne vzťahovať na technický dokument TD SFCS 1003:202x *Trvalo udržateľné obhospodarovanie lesov - požiadavky* a TD SFCS 1002:202x *Skupinová certifikácia obhospodarovania lesov - požiadavky*, ktoré vychádzajú z PEFC ST 1003 a PEFC ST 1002 v ich platnom znení alebo s odkazom na akékoľvek budúce zmeny a dodatky prijaté Radou PEFC a zverejnené na oficiálnej web stránke Rady PEFC www.pefc.org.

Rozsah akreditácie musí tiež výslovne uvádzať ISO/IEC 17021-1, tento dokument a ďalšie požiadavky, podľa ktorých bol certifikačný orgán hodnotený.

Príloha 3 (povinná): Skupinová certifikácia obhospodarovania lesov

1 Úvod

- 1.1 Táto príloha je určená pre audit a certifikáciu obhospodarovania lesov v skupine, aby sa zabezpečilo, že audit s dostatočnou spoľahlivosťou preukáže súlad obhospodarovania lesov skupiny so štandardom obhospodarovania lesov u všetkých účastníkov skupinovej certifikácie, a že audit je z ekonomického a operatívneho hľadiska prakticky realizovateľný.

2 Kritériá spôsobilosti pre zástupcu skupiny

- 2.1 Kritériá spôsobilosti pre zástupcu skupiny sú uvedené v technickom dokumente TD SFCS 1002:202x *Skupinová certifikácia obhospodarovania lesov - požiadavky*.
- 2.2 Okrem všeobecných kritérií obsahuje technický dokument TD SFCS 1002:202x požiadavky, ktoré sa vzťahujú k funkciám a zodpovednostiam zástupcu a účastníkov skupinovej certifikácie.

3 Kritériá spôsobilosti pre certifikačný orgán

3.1 Všeobecne

- 3.1.1 Certifikačný orgán musí zástupcovi skupiny pred začatím hodnotiaceho procesu poskytnúť informácie o kritériách spôsobilosti, ktoré sú uvedené v tomto dokumente a nesmie pokračovať v hodnotení, pokiaľ nie je splnené niektoré z kritérií spôsobilosti pre skupinovú certifikáciu.
- 3.1.2 Certifikačný orgán musí pred začatím hodnotiaceho procesu informovať zástupcu skupiny, že certifikát nebude vydaný, ak budú v priebehu auditu zistené nezhody týkajúce sa týchto kritérií spôsobilosti.

3.2 Preskúmanie zmluvy

- 3.2.1 Postupy certifikačného orgánu musia zabezpečiť, že počiatočné preskúmanie kontraktu identifikuje zložitosť a rozsah činností, ktoré spadajú pod schému certifikácie lesov a podliehajú certifikácii a akékoľvek rozdielnosti medzi účastníkmi certifikácie, ktoré by boli základom na určenie úrovne vzorkovania.
- 3.2.2 Certifikačný orgán musí vykonať hodnotenie rizika pre skupinu s ohľadom na aspekty definované v 9.2.1. Výsledky posúdenia rizika určujú rozsah a auditorské postupy pre skupinový certifikačný audit.
- 3.2.3 Certifikačný orgán musí určiť zástupcu skupiny, s ktorým má právne vynútiteľnú zmluvu, týkajúcu sa poskytovania certifikačných aktivít. Zmluva musí umožniť certifikačnému orgánu vykonávať certifikačné činnosti u všetkých účastníkov skupinovej certifikácie.

3.3 Audit

- 3.3.1 Certifikačný orgán musí mať zdokumentované postupy pre vykonávanie auditov v rámci svojich postupov pre skupinovú certifikáciu. Takéto postupy auditu, vrátane preskúmania dokumentácie a záznamov, auditov na mieste atď., musia okrem iného

stanoviť spôsob, ktorým sa certifikačný orgán sám presvedčí, že sa požiadavky na obhospodarovanie lesov skutočne používajú a uplatňujú pre všetkých účastníkov certifikácie, a že sú splnené všetky kritériá štandardu obhospodarovania lesov.

3.3.2 Ak sa na hodnotení alebo dozore skupiny podieľa viac ako jeden auditorský tím, musí certifikačný orgán určiť jedného vedúceho auditu, ktorý je zodpovedný za zhromaždenie zistení zo všetkých auditorských tímov a vypracovanie súhrnnej správy.

3.3.3 Hodnotenie rizika musí zvažovať najmenej nasledovné dodatočné ukazovatele rizika:

- a) počet účastníkov skupiny
- b) veľkostnú štruktúru účastníkov skupiny
- c) variáciu ukazovateľov rizika definovaných v 9.1.3.3. medzi účastníkmi skupiny
- d) účasť miestnych združení v skupine

3.4 Doba trvania auditu

3.4.1 Certifikačný orgán musí byť schopný preukázať odôvodnenie času potrebného na audit skupinovej certifikácie v zmysle celkovej politiky na určovanie času auditov.

3.4.2 Minimálny čas potrebný na audit na u každého účastníka skupinovej certifikácie, ako súčasť úvodného, dozorného a recertifikačného auditu, je rovnaký ako pre úvodný audit uvedený v časti 9.

3.4.3 Tento čas možno skrátiť vynechaním tých článkov štandardu obhospodarovania lesov a štandardu skupinovej certifikácie, ktoré sa netýkajú účastníkov, ale kontrolujú sa iba u zástupcu skupiny .

3.4.4 Dobu trvania auditu nemožno skracovať pre zástupcu skupiny.

3.5 Identifikácia a zaznamenávanie zistení z auditu

3.5.1 Ak sú zistené nezhody u ktoréhokoľvek účastníka skupinovej certifikácie, a to buď prostredníctvom interného auditu zástupcu skupiny alebo auditu certifikačným orgánom, je potrebné preskúmať, či nehoda môže ovplyvniť aj ostatných účastníkov skupinovej certifikácie. Z toho dôvodu musí certifikačný orgán požadovať, aby zástupca skupiny preskúmal nezhody a určil, či z nich vyplýva alebo nevyplyva celková chyba obhospodarovania lesov vzťahujúca sa na všetkých účastníkov skupinovej certifikácie. Ak sa zistí, že vyplýva, mali by byť u zástupcu skupiny a jednotlivých vlastníkov alebo obhospodarovateľov lesa vykonané nápravné opatrenia. Ak sa zistí, že nevyplyva, musí byť zástupca skupiny schopný preukázať certifikačnému orgánu, prečo obmedzil nápravné opatrenia len na niektorých vlastníkov alebo obhospodarovateľov lesa.

3.5.2 Certifikačný orgán musí požadovať dôkazy o týchto opatreniach a zvýšiť frekvenciu vzorkovania, až kým sa presvedčí, že došlo k obnoveniu kontroly.

3.5.3 Ak zistené nezhody znamenajú celkovú chybu obhospodarovania lesov vzťahujúcu sa k celkovej funkcii skupiny, certifikácia sa musí zamietnuť pre celú skupinu, kým sa nevykonajú vhodné nápravné opatrenia.

3.5.4 Nie je prípustné, aby sa na odstránenie problému zapríčineného nezhodou jedným vlastníkom alebo obhospodarovateľom lesa zástupca skupiny pokúšal vylúčiť tohto vlastníka alebo obhospodarovateľa lesa z certifikačného procesu.

3.6 Certifikáty

3.6.1 Pre zástupcu skupiny musí byť vydaný jeden certifikát s menom a adresou zástupcu skupiny. Zoznam všetkých účastníkov skupinovej certifikácie, na ktorých sa certifikát

vzťahuje musí byť vydaný ako zdokumentovaná informácia. Rozsah alebo iný odkaz uvedený na certifikáte musí zrozumiteľne uvádzať, že certifikované činnosti sú vykonávané prostredníctvom účastníkov skupinovej certifikácie uvedených na zozname.

- 3.6.2 Čiastkový certifikát môže byť vydaný pre každého vlastníka alebo obhospodarovateľa lesa, na ktorého sa vzťahuje certifikácia za predpokladu, že obsahuje ten istý rozsah alebo časť tohto rozsahu, a že obsahuje jasný odkaz na hlavný certifikát.
- 3.6.3 Certifikát bude zrušený v celom rozsahu, ak zástupca skupiny alebo niektorý vlastník alebo obhospodarovateľ lesa nespĺňa potrebné kritériá pre zachovanie certifikátu.
- 3.6.4 Zástupca skupiny musí priebežne aktualizovať zoznam vlastníkov a obhospodarovateľov lesa, vrátane ich kontaktných údajov, identifikácie lesného majetku a jeho veľkosti.

4 Výber účastníkov programu auditu

4.1 Všeobecne

- 4.1.1 Požiadavky na výber účastníkov programu auditu zahŕňajú nasledujúce postupy pre:
 - a) určenie kategórií vzorky
 - b) určenie veľkosti vzorky
 - c) výber účastníkov

4.2 Určenie kategórii vzorky

- 4.2.1 Princíp vzorkovania je založený na stanovení rôznych kategórií vzorky. Vzorkovanie medzi kategóriami nie je možné. Vzorkovanie v rámci kategórií je možné.
- 4.2.2 Kategórie vzoriek musia byť stanovené na základe štrukturálnych ukazovateľov.
- 4.2.3 Štrukturálne ukazovatele sú:
 - a) druh vlastníctva lesov (napr. štátne, obecné, súkromné)
 - b) veľkosť lesného podniku (rozdielne kategórie výmer)
 - c) biogeografia územia (napr. nížiny, pahorkatiny, hory)
- 4.2.4 Dodatočne môžu byť použité ukazovatele používané pre hodnotenie rizika uvedené v 9.1.3.3.

4.3 Určenie veľkosti vzorky

- 4.3.1 Veľkosť vzorky sa musí určiť osobitne pre každú kategóriu vzorky.
- 4.3.2 Veľkosť vzorky by mala vo všeobecnosti predstavovať druhú odmocninu z počtu účastníkov ($y = \sqrt{x}$), zaokrúhlené na celé číslo nahor.
- 4.3.3 Veľkosť vzorky môže byť upravená, berúc do úvahy jeden alebo viacero z nasledovných ukazovateľov:
 - a) výsledky posúdenia rizika vykonaného podľa 9.1.3.3. V takom prípade sa kategória rizikivosti určuje pre jednotlivé formy vlastníctva, pričom sa počet účastníkov vzorky rozdelí do kategórie rizikivosti formy vlastníctva v pomere 3 : 2 : 1 v prospech kategórie s najvyšším rizikom s prihliadnutím na počet účastníkov certifikácie v rámci kategórie:
 - v prípade nízkeho rizika: koeficientom 0,7
 - v prípade vysokého rizika: koeficientom 1,2

- b) výsledky interných auditov alebo predchádzajúcich certifikačných auditov
 - v prípade zistenia nezahyby rázu skupinovej chyby (10.1.c): koeficientom 2
- c) kvalita alebo úroveň dôveryhodnosti interného monitorovacieho programu
 - v prípade spoľahlivo zistených priaznivých výsledkov interného monitorovacieho programu (9.1.1): koeficientom 0,7
- d) používanie technológií umožňujúcich zhromažďovanie informácií týkajúcich sa stanovených požiadaviek
 - v prípade spoľahlivo zistených údajov prostredníctvom daných technológií: koeficientom 0,7

Poznámka: Takými technológiami sú napr. použitie satelitných údajov alebo dronov, ktoré umožňujú vytvoriť prehľad o zhode so špecifickými požiadavkami štandardu TUOL.

- e) na základe iných prostriedkov zhromažďovania informácií o činnostiach na mieste
 - v prípade oprávnených výhrad zo strany dotknutých strán a občanov koeficientom 1,2
 - v prípade poskytnutia spoľahlivých informácií (sebahodnotenie) účastníkmi, potvrdených orgánmi ŠS: koeficientom 0,7

Poznámka: Takýmto prostriedkom môže byť prieskum medzi účastníkmi, ktorí poskytujú informácie o svojich aktivitách na mieste.

4.4 Výber účastníkov

- 4.4.1 Vzorka by mala byť čiastočne výberová, a to podľa pravidiel uvedených vyššie, a čiastočne nevýberová, čo by malo viesť k výberu súboru rozličných vlastníkov alebo obhospodarovateľov lesa vybraných aj na základe náhodného výberu.
- 4.4.2 Aspoň 25% vzorky by malo byť vybraných náhodne.
- 4.4.3 Berúc do úvahy nižšie uvedené kritéria, zvyšok vzorky by mal byť vybraný tak, aby rozdiely medzi vlastníkami a obhospodarovateľmi lesa vybranými počas lehoty platnosti certifikácie boli čo najväčšie.
- 4.4.4 Kritériá pre výber vlastníkov a obhospodarovateľov lesa musia okrem kritérií uvedených v 4.2.3 brať do úvahy tieto aspekty:
 - a) výsledky interných auditov alebo predchádzajúcich certifikačných auditov
 - b) záznamy o sťažnostiach a ďalšie relevantné aspekty nápravných a preventívnych opatrení
 - c) významné rozdiely vo výrobných procesoch účastníkov skupinovej certifikácie
 - d) zmeny od posledného certifikačného auditu
 - e) geografické rozmiestnenie
- 4.4.5 V závislosti od konkrétnej situácie by mal certifikačný orgán zaviesť postupy na určenie vzorky v miestnych združeniach.
- 4.4.6 Takýto výber nemusí byť vykonaný na začiatku procesu hodnotenia. Môže tiež prebehnúť po tom, ako sa ukončí audit zástupcu skupiny. V každom prípade však musí byť zástupca skupiny informovaný o vlastníkoch a obhospodarovateľoch lesa, ktorí budú súčasťou vzorky. Môže to byť relatívne krátko pred auditom, pričom však s dostatočným predstihom, aby sa audit mohol pripraviť.
- 4.4.7 Zástupca skupiny musí byť preverený v priebehu každého úvodného, dozorného a recertifikačného auditu.
- 4.4.8 Certifikačný orgán musí vo svojom certifikačnom programe zaviesť tieto postupy pre vzorkovanie pre audity na mieste.